

УДК 339.72

Дячек В.В.

*кандидат економічних наук,
викладач кафедри маркетингу та менеджменту ЗЕД
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

Колосовська О.Д.

*студентка економічного факультету
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

Онщенко В.С.

*студентка економічного факультету
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФОРМ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ УКРАЇНСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

FEATURES FOR USING FORMS OF INTERNATIONAL CALCULATIONS BY UKRAINIAN ENTERPRISES FOR IMPLEMENTATION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES

АНОТАЦІЯ

У статті висвітлено можливості та особливості використання форм міжнародних розрахунків під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) українськими підприємствами. Проаналізовано динаміку основних показників та сучасний стан ЗЕД України. Виявлено основні форми міжнародних розрахунків, які необхідні під час ведення ЗЕД, та виокремлено особливі форми розрахунків, що стосуються саме українських підприємств. Наведено основні проблеми використання форм міжнародних розрахунків, з якими зіштовхуються українські підприємства під час ведення ЗЕД. Розроблено рекомендації щодо здійснення міжнародних розрахунків суб'єктами господарювання в Україні.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, міжнародні розрахунки, форми розрахунків, підприємство, акредитив, інкасо, авансовий платіж, банківський переказ, банківська гарантія.

АННОТАЦИЯ

В статье освещены возможности и особенности использования форм международных расчетов при осуществлении внешнеэкономической деятельности (ВЭД) украинскими предприятиями. Проанализированы динамика основных показателей и современное состояние ВЭД Украины. Выявлены основные формы международных расчетов, необходимых при ведении ВЭД, и выделены особые формы расчетов, касающиеся именно украинских предприятий. Приведены основные проблемы использования форм международных расчетов, с которыми сталкиваются украинские предприятия при ведении ВЭД. Разработаны рекомендации по осуществлению международных расчетов субъектами хозяйствования в Украине.

Ключевые слова: внешнеэкономическая деятельность, международные расчеты, формы расчетов, предприятие, акредитив, инкассо, авансовый платеж, банковский перевод, банковская гарантия.

ANNOTATION

In the article the possibilities and peculiarities of the use of forms of international settlements in the implementation of foreign economic activity (foreign economic activity) by Ukrainian enterprises are highlighted. The dynamics of the main indicators and the current state of foreign economic activity of Ukraine are analyzed. The main forms of international calculations that are necessary for conducting foreign economic activity are revealed, and special forms of calculations, which concern Ukrainian enterprises, are specified. The main problems of using forms of international settlements, which Ukrainian enterprises face when conducting foreign economic activity, are presented. Recommendations on the implementation of international settlements by economic entities in Ukraine are developed.

Keywords: foreign economic activity, international settlements, forms of payments, enterprise, letter of credit, collection, advance payment, bank transfer, bank guarantee.

Постановка проблеми. Після тривалого економічного спаду національна економіка України поступово стає на шлях оздоровлення за різними напрямками. У час стрімкого розвитку економіки вихід українських підприємств на зовнішні ринки є необхідним та очевидним. Під час здійснення ЗЕД кожне підприємство має справу з різними формами міжнародних розрахунків. Комплексне дослідження можливостей і проблем використання міжнародних розрахунків набуває все більшої актуальності й потребує уваги, враховуючи ще кризове становище економіки України. Це дасть змогу підприємницькому сектору ефективно проводити ЗЕД, отримати довіру та налагодити зв'язки з іноземними партнерами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-методологічну базу з питань організації міжнародних розрахунків становлять праці таких вітчизняних та зарубіжних учених, як В.В. Козик, Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка, О.В. Васюренко, О. М. Стрілець. У роботах цих учених висвітлюються загальні положення щодо теми дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте поряд з уже відомими працями, що стосуються теми міжнародних розрахунків і методів їх застосування у зовнішньоекономічній діяльності, майже відсутня та нерозкрита тема особливостей використання форм міжнародних розрахунків саме для українських підприємств та комплексне їх дослідження. Також важливі врахування сучасного стану ЗЕД в Україні, виділення закономірностей та причин зміни динаміки та структури показників, що дає змогу вибрати найбільш доцільні форми міжнародних розрахунків.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей різних форм міжнародних розрахунків та виявленні проблем і можливостей їх вико-

ристання українськими підприємствами, що здійснюють ЗЕД.

Виклад основного матеріалу дослідження. Здійснення зовнішньоекономічної діяльності є необхідним інструментом для підприємств для існування в сучасному економічному просторі та системі ринкових відносин. Ця діяльність пов'язана з використанням саме міжнародних форм розрахунків, що мають свої особливості застосування в різних країнах. Характерні риси для України передусім зумовлені ознаками і станом ЗЕД.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», під поняттям ЗЕД подається діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території країни, так і за її межами [4].

Аналізуючи розвиток та сучасне становище ЗЕД України, отримано таку динаміку основних макроекономічних показників за останні 10 років (табл. 1).

За даними, наведеними в таблиці, бачимо, що зовнішньоторговельний обсяг у 2015 р. сягнув найнижчої позначки за останні 10 років та становив 89,2 млрд. дол. США, проте в 2016 р. спостерігаємо його незначний ріст, що зумовлений лише збільшенням імпорту на 3,7% порівняно з 2015 р. Однак на тлі різкого скорочення зовнішньої торгівлі товарами і послугами з 2014 р. простежується позитивне сальдо.

При цьому падіння зовнішньоторговельного обсягу порівняно з минулим роком становило 28,6%, більший розрив (41,1%) спостерігався

лише в 2009 р., що було викликано світовою фінансовою кризою.

Динаміку експорту та імпорту представлено на графіку (рис. 1).

Виходячи з отриманих результатів, можна відзначити, що в 2009 р. в Україні мав негативні показники абсолютний ланцюговий приріст експорту та імпорту. У 2010 р. показники абсолютного приросту експорту та імпорту стабілізувалися. Але починаючи з 2012 р. негативна тенденція спаду оновилася, так, показники експорту та імпорту України в 2015 р. майже досягли кризового рівня 2009 р., хоча й у 2016 р. спостерігаємо незначне поліпшення основних показників ЗЕД.

Зовнішня торгівля є основою для проведення міжнародних розрахунків, оскільки саме у ній виявляється відносно відокремлена форма руху вартостей у міжнародному обороті через розбіжності в часі виробництва, реалізації та оплаті товарів, а також завдяки територіальній розрізненості ринків збуту [2]. Складна система проведення та вибору форм міжнародних розрахунків може стримувати розвиток ЗЕД українських підприємств.

Міжнародні розрахунки являють собою систему організації та регулювання платежів у сфері міжнародних економічних відносин, суб'єктами яких є банки, експортери та імпортери. В основу міжнародних розрахунків покладено рух товаророзпорядчих документів і операційне оформлення платежів за укладеними зовнішньоекономічними угодами [5, с. 221].

Міжнародні розрахункові операції провадяться за грошовими вимогами і зобов'язаннями, що виникають під час здійснення зовнішньоеко-

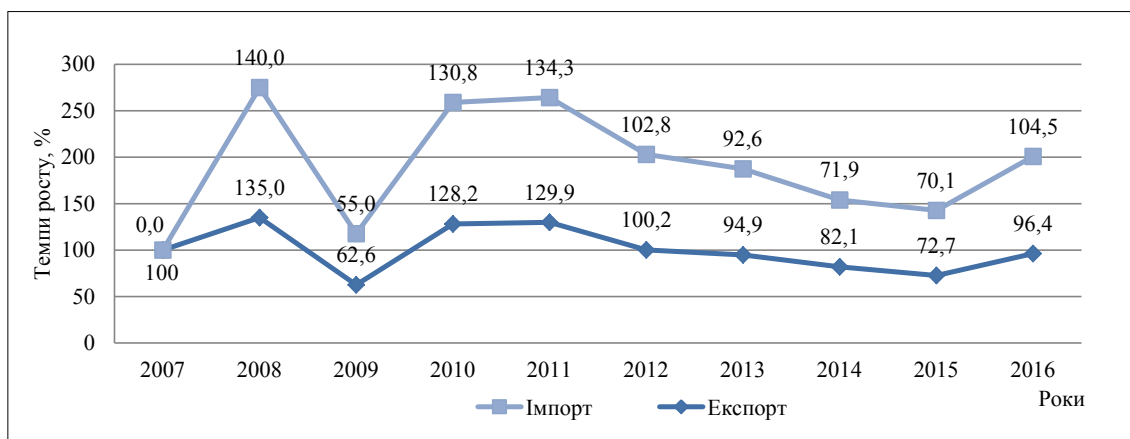

Рис. 1. Динаміка показників експорту та імпорту України за 2006–2015 рр., % [3]

Таблиця 1

Основні показники ЗЕД України за 2007–2016 роки [3]

№ з/п	Показники	Од. виміру	Роки									
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Експорт	Млрд. дол. США	58,3	78,7	49,3	63,2	82,1	82,3	78,1	64,1	46,6	44,9
2.	Імпорт		65,7	92,0	50,6	66,2	88,9	91,4	84,6	60,8	42,6	45,5
3.	Зовнішньоторговельний оборот		124,0	170,7	99,9	129,4	171,0	173,7	162,7	124,9	89,2	89,4

номічної діяльності між державами, суб'єктами господарювання, іншими юридичними особами та громадянами, які перебувають на території різних країн [7]. Міжнародні розрахунки на відміну від внутрішніх регулюються не тільки національними нормативними і законодавчими актами, а ще й міжнародними законами, банківськими правилами і звичаями.

Головна особливість міжнародних розрахунків полягає у тому, що вони здійснюються в різних валютах. З одного боку, на їх ефективність впливає динаміка валютних курсів, з іншого – нормальне функціонування міжнародних товарно-грошових відносин досягається лише за умови вільного обміну національної валюти на валюту інших країн, безперешкодного руху грошей. Таким чином, найефективніше включення тієї чи іншої країни в міжнародний поділ праці та міжнародні валютні розрахунки можливе тільки на основі конвертованої валюти. Конвертованість валют немов розмиває національні кордони під час руху товарів, послуг, переміщення капіталу на світовому ринку [5, с. 221–222].

Нині українська гривня не є вільно конвертованою валютою, тому більшість міжнародних розрахунків українськими підприємствами, що здійснюють ЗЕД, відбуваються у доларах США та євро. Це підтверджує статистика НБУ за надходженнями та виплатами платежів. У табл. 2 приведено валютну структуру розрахунків поточного рахунку платіжного балансу України за останні сім років.

Як бачимо з таблиці, долар США займає найбільшу частку за статтями надходжень і виплат у 2016 р. – 73,1% та 55,7% відповідно. Простежуючи динаміку зміни структури, можна зауважити, що надходження у доларах США з 2013 р. мають тенденцію до зростання, тоді як частка виплат за останні сім років поступово зменшилася на 13,4%. Це зумовлено валютною нестабільністю в Україні та стрімким зростанням курсу долару з 2013 р.

Щодо російського рубля, то обсяги за двома статтями різко скоротилися у зв'язку з полі-

тичними зіткненнями країн. З іншого боку, політична ситуація та вектор на євроінтеграцію спричинили значне збільшення частки євро у платіжному балансі України. Частка української гривні та інших валют є стабільно низькою, що підтверджують раніше зазначені фактори. Наглядно валютна структура платіжного балансу приведена на рис. 2.

Проведення платежів в іноземних валютах також зумовлює використання різних форм міжнародних розрахунків. Для українських підприємств, що здійснюють ЗЕД, вони набувають специфічних форм та мають свої особливості.

Відповідно до ст. 344 Господарського кодексу України, міжнародні розрахункові операції проводяться за грошовими вимогами і зобов'язаннями, що виникають під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності між державами, суб'єктами господарювання, іншими юридичними особами та громадянами, які перебувають на території різних країн [8].

Світова практика визначає, що форми міжнародних розрахунків умовно поділяються на документарні та недокументарні (рис. 3).

Вибір конкретної форми міжнародних розрахунків, за допомогою якої здійснюватимуться платежі за зовнішньоторговельним контрактом, визначається угодою сторін – партнерів по зовнішньоторговельній операції.

В Україні найбільш широко використовуються такі форми міжнародних розрахунків договорами купівлі-продажу (рис. 4).

У табл. 3 представлено детальну інформацію про форми міжнародних розрахунків, притаманних українським підприємствам. Аналізуючи дані з таблиці, далі визначено можливості та рівень використання наданих форм.

Варто зазначити, що такі форми, як розрахунки за відкритим рахунком, чеки та векселі, майже не використовуються українськими підприємствами. Це зумовлено низкою проблем, що виникають під час здійснення міжнародних розрахунків.

Щодо розрахунків за відкритим рахунком, то вони використовуються лише під час

Таблиця 2
Динаміка валютної структури розрахунків поточного рахунку платіжного балансу,
% до загального обсягу [6]

№ з/п	Валюта	Статті балансу	Роки						
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Долар США	Надходження	73.3	72.3	73.8	69.6	70.9	72.5	73.1
		Виплати	69.1	66.7	66.6	65.5	66.2	62.8	55.7
2.	Російський рубль	Надходження	12.4	12.9	13.5	16.9	13.4	8.2	6.7
		Виплати	6.1	6.6	8.0	7.0	6.4	4.1	3.8
3.	Євро	Надходження	13.7	14.1	12.0	12.8	14.8	16.0	18.1
		Виплати	23.1	25.1	23.9	26.0	25.7	28.7	37.3
4.	Українська гривня	Надходження	0.1	0.2	0.1	0.2	0.3	2.1	0.2
		Виплати	0.2	0.1	0.1	0.1	0.3	2.4	0.1
5.	Інші валюти	Надходження	0.5	0.5	0.6	0.5	0.6	1.2	1.9
		Виплати	1.5	1.5	1.4	1.4	1.4	2.0	3.1

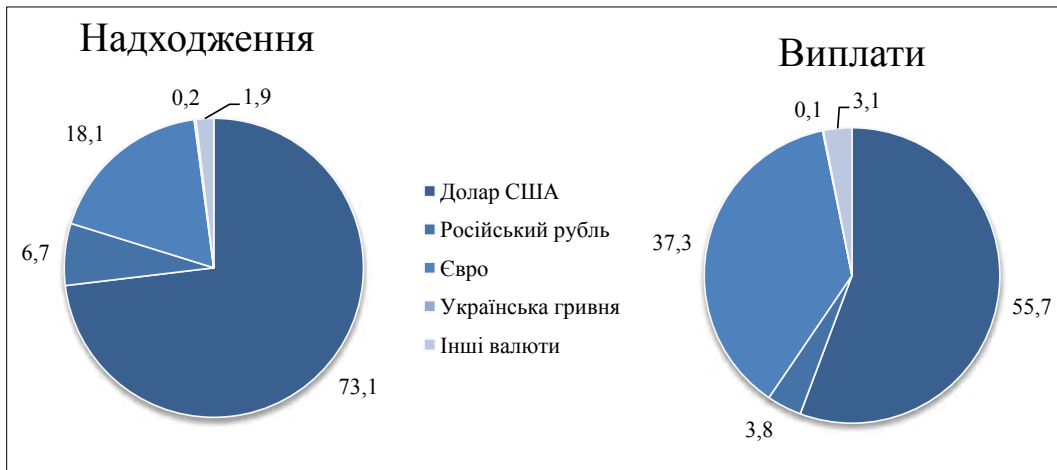

Рис. 2. Валютна структура розрахунків поточного рахунку платіжного балансу за 2017 р., % [6]

Рис. 3. Форми міжнародних розрахунків [1, с. 11–12; 2]

ведення діяльності між іноземними компаніями та їх представництвами, дочірніми компаніями в Україні, філіалами і спільними підприємствами. На практиці це пов'язано з тим, що такі розрахунки можливі лише якщо компанія має контроль над своїм контрагентом в Україні.

У зв'язку з нерозвинутою технічною організаційною базою для виконання операцій із чеками цей вид розрахунків також не знайшов широкого застосування серед українського підприємницького сектору.

Векселі також не є часто використовуваною формою розрахунків. Під час здійснення безготівкових розрахунків в Україні частіше застосовується перевідний вексель. Зважаючи на те, що умови використання векселів лише починають формуватися, це не тільки гальмує та стримує розвиток вексельного обігу, а й веде до застосування векселя для незаконних операцій.

Як видно з таблиці, зовнішньоторговельна діяльність українських підприємств відбувається за допомогою використання як документарних, так і недokumentарних форм міжнародних розрахунків.

Щодо документарних форм розрахунків, то існує низка причин, чому їх використання є достатньо складним в Україні. Головними проблемами є те, що ці форми передбачають тісну взаємодію іноземних і українських банків, хоча іноземні банки висловлюють відсутність довіри до українських, також умови обслуговування акредитивів і гарантій, що встановлені західними банками для українських банків, є часто неприйнятними для останніх.

Українські підприємства, що здійснюють ЗЕД, використовують документарну форму акредитиву під час розрахунків за імпорнтними операціями з розвинутими країнами Захід-

Рис. 4. Форми міжнародних розрахунків, що використовуються українськими підприємствами [1, с. 11–12; 2]

ної Європи, Північної Америки, Японією. Це пов'язано з тим, що ці регіони враховують підвищений ризик України в політичній та економічній сферах і низьку платоспроможність українських партнерів. Під час експортних розрахунків із країнами третього світу українські компанії та банки також використовують акредитиви, зважаючи на низьку платоспроможність таких країн-партнерів.

Акредитивна форма розрахунків є достатньо дорогою порівняно з іншими міжнародними розрахунками, наприклад інкасо та переказами. Далі приведено тарифи на оформлення акредитивів, що надають українські банки, які входять у топ-рейтинг 2017 р. найбільших та найнадійніших банків України, складений страховою компанією Insurance на основі даних НБУ.

Зважаючи на представлені дані в таблиці, зрозуміло, що використання акредитивів у господарському обороті України обмежено і не дає належного економічного ефекту.

Таблиця 3

Класифікація форм міжнародних розрахунків, що використовуються українськими підприємствами [1, с. 11–12; 2]

№ з/п	Форми	Визначення	Види	Характеристика
1.	Документарний акредитив	Заповнений на формалізованому бланку договір, у якому банк, що відкриває акредитив, бере на себе зобов'язання здійснити за розпорядженням та за рахунок покупця платіж зазначеної у ньому суми третій особі або акцептувати трату проти подання продавцем комплексу документів, які підтверджують поставку товару	Відкличний акредитив	Банк-емітент у будь-який момент і без попереднього повідомлення бенефіціара може змінити інструкцію або дотерміново анулювати акредитив
			Безвідкличний акредитив	Тверде зобов'язання банку-емітента перед експортером
			Безвідкличний підтверджений акредитив	До відповідальності банку-емітента додається відповідальність іншого банку, який додатково підтверджує безвідкличний акредитив і бере на себе зобов'язання здійснити платіж
			Безвідкличний непідтверджений акредитив	Не містить розглянуте вище зобов'язання банку-кореспондента платити по акредитиву
			Покритий акредитив	Під час його відкриття банк-емітент одночасно переказує виконуючому банку відповідні валютні кошти у формі акредитива, які є забезпеченням та джерелом платежу за даним акредитивом
			Непокритий акредитив	Не передбачає попереднього переказу валюти акредитива.
2.	Документарне інкасо	Банківська розрахункова операція, за допомогою якої банк за дорученням свого клієнта отримує на підставі розрахункових документів належні клієнтові кошти від платника за відвантажені на адресу імпортера товари і зраховує ці кошти на рахунок клієнта-експортера у себе в банку. Платіж чи акцепт переказного векселя здійснюються під час надання рахунків, відвантажувальних документів, документів про право власності або інших, що підтверджують підставу платежу чи акцепту векселя; під час надання зазначених документів і виписаних на їх підставі переказних векселів/інших фінансових документів		
3.	Авансовий платіж	Грошова сума або майнова цінність, яка передається покупцем-імпортером продавцю-експортеру до відвантаження товару в рахунок виконання зобов'язань за контрактом		
4.	Банківський переказ	Розрахункова банківська операція, яка являє собою доручення комерційного банку своєму банку-кореспонденту сплатити відповідну суму грошей на прохання та за рахунок переказувача іноземному отримувачу із зазначенням способу відшкодування банку-платнику сплаченої ним суми		
5.	Банківська гарантія	Письмове зобов'язання банку, страхової компанії або іншої юридичної чи фізичної особи виплатити зазначену в ньому грошову суму в зазначений у ній строк або в разі настання певної події (невиконання або порушення контрагентом умов контракту) проти подання особою, яка її видала, письмової платіжної вимоги тримача гарантії встановленої в ній форми з додатком перерахованих у ній документів		

Таблиця 4

**Умови надання послуг за документарними акредитивами
українськими банками на 2017 р. [11–13]**

№ з/п	Послуги за документарними акредитивами	АТ «Укресімбанк»	АТ «ПроКредит Банк»	АТ «Райффайзен Банк Аваль»
1.	Попереднє авізування акредитива	30 USD	200 грн.	150 грн. / 30 USD
2.	Авізування акредитива	0,15%, але не менше 50 USD та не більше 500 USD	0,1% від max суми акредитиву min. 350 грн. – max. 3000 грн.	250 грн / 50 USD
3.	Перевірка документів за акредитивами	0,2% але не менше 50 USD та не більше 5000 USD	0,15% від суми документів min. 500 грн. – max. 5000 грн.	600 грн
4.	Внесення погоджених змін до умов акредитива	0,15%, але не менше 50 USD та не більше 500 USD	0,2% від суми збільшення акредитиву min. 500 грн. – max. 5000 грн.	50 USD
5.	Виконання операцій за акредитивами	0,2% але не менше 50 USD та не більше 2000 USD	0,2% від max суми акредитиву min. 500 грн. – max. 5000 грн.	0,15% 3, але не менше 75 USD
6.	Підтвердження акредитива	від 0,5% до 5% річних, але не менше 100 USD	5% річних від суми акредитиву плюс комісія третього банку	%, мінімум 3000 грн. / 500 USD
7.	Розшук (запит) за акредитивами	150 грн. / 10 USD	-	-

Таблиця 5

Умови надання послуг за документарними інкасо АТ «Райффайзен Банк Аваль» на 2017 р. [12]

Послуги за документарними інкасо	Операції в національній валюті	Операції в іноземній валюті
За наданим документарним інкасо		
Авізування повідомлень за інкасо / Внесення змін до інкасо / Інші запити за інкасо	250 грн.	30 USD
Технічна організація надання інкасо	0,2%, але не менше 600 та не більше 3000 грн.	0,2%, але не менше 70 та не більше 500 USD
За отриманим документарним інкасо		
Авізування повідомлень за інкасо / Інші запити за інкасо	250 грн.	30 USD
Одержання та авізування інкасо проти акцепту	0,3%, але не менше 800 та не більше 6000 грн.	0,3%, але не менше 100 та не більше 750 USD
Одержання та авізування інкасо проти платежу	0,2%, але не менше 600 та не більше 3000 грн.	0,2%, але не менше 70 та не більше 500 USD
За іншим документарним інкасо		
Авізування повідомлень за інкасо / Інші запити за інкасо	250 грн.	30 USD

Варто зазначити, що найбільш актуальним питанням використання документарних акредитивів для українських підприємств є те, що їх виконання проводиться на умовах покриття. Для імпортних операцій за акредитивами це є обов'язковою умовою для міжнародних розрахунків.

Документарне інкасо на відміну від інших форм розрахунків (акредитиву або банківської гарантії) не може повною мірою знизити ризик експортера та імпортера під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності у зв'язку з відсутністю зобов'язань банку з оплати документів. Зважаючи на цей факт, дана форма міжнародних розрахунків не користується значною популярністю.

Однак багато українських підприємств продовжують застосовувати цей вид документарних операцій через невисоку вартість цього

інструменту та специфіку роботи з певними країнами, наприклад Індією (як правило, здійснюється інкасація морських коносаментів) або з країнами Західної Європи (на суми до USD 20 000) [9].

Цей вид розрахунків частіше використовується за умови, що експортером виступає саме українське підприємство. Це пов'язано з тим, що, використовуючи розрахунки за інкасовою формою, більшість ризиків і витрати несе експортер товарів. Українськими банками встановлюються різні умови щодо надання послуг за документарними інкасо у вигляді відсоткової ставки (від розміру інкасо) або визначеного розміру оплати за послугу. Далі представлені тарифи на прикладі АТ «Райффайзен Банк Аваль» (табл. 5).

Разом із документарними формами розрахунків велика кількість українських підпри-

емств у своїй діяльності використовує й недокументарні. Найбільш вигідними і надійними є авансові розрахунки як для українських підприємств, так і для іноземних експортерів. Ця форма найчастіше використовується у практиці ЗЕД, що зумовлено низьким ступенем довіри до своїх контрагентів і недоліками правової бази, що використовується для вирішення суперечок, що виникають під час здійснення міжнародних розрахунків. Це особливо актуально для операцій з імпорту товарів в Україну.

Банківський переказ є найпоширенішою і найризикованішою формою розрахунків, оскільки кошти, які вже зараховані на рахунок отримувача (бенефіціара), неможливо відкликати. Позитивними рисами банківського переказу є швидке здійснення платежу (1–5 банківських днів) та низька вартість операції, негативною – ризик непоставки товару за вже здійсненою оплатою або ситуація навпаки [2].

Також особливістю здійснення міжнародних розрахунків в Україні є використання банківської гарантії, що не є саме формою розрахунків, а виступає засобом забезпечення зобов'язань між контрагентами. Це дає змогу отримувачу коштів за зовнішньоекономічними операціями не залежати від платоспроможності відправника.

Висновки. Найбільш поширеними та актуальними формами міжнародних розрахунків, що використовують українські підприємства під час здійснення ЗЕД, є документарний акредитив, документарне інкасо та деякі форми недокументарних розрахунків, такі як авансовий платіж, банківський переказ та банківська гарантія.

Такі форми, як платіж за відкритим рахунком, чеки та векселі, не знайшли значного застосування під час здійснення міжнародних розрахунків українськими компаніями. Це зумовлено тим, що велике значення під час здійснення міжнародних розрахунків має не лише імідж підприємства, а й імідж країни походження, що характеризується її економічним положенням, законодавчою та технічною організаційною базою проведення і використання різних форм цих розрахунків.

Щодо особливостей міжнародних розрахунків, то вони полягають у тому, що імпортери й експортери, їхні банки вступають у певні додаткові відносини щодо оформлення, пересилання й обробки товаророзпорядчих і платіжних документів; міжнародні розрахунки регулюються

як національними законодавчими актами, так і міжнародними банківськими звичаями.

Зважаючи на таку велику кількість перешкод, сфера зовнішньоекономічної діяльності для комерційних банків України досі є недостатньо розвинутою. Хоча й сьогодні велика кількість українських банків намагається самостійно налагоджувати кореспондентські відносини з банками інших країн.

Для ефективного існування на світовому ринку українському банківському сектору необхідно вдосконалювати систему міжнародних розрахунків, спираючись на сучасні тенденції, та поліпшувати імідж компаній, банків та держави у цілому. Це можливо досягти за допомогою застосування інструментів щодо поліпшення законодавства у розрахунково-кредитній сфері та формування інформаційної бази про платоспроможність і надійність українських та іноземних компаній, банків та їх партнерів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Козик В.В. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб.; 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 608 с.
2. Тюріна Н.М., Карвацка Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2013. 408 с.
3. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/>.
5. Васюренко О.В. Банківські операції: навч. посіб.; 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2004. 324 с.
6. Стрілець О.М. Найбільш поширені форми міжнародних розрахунків в Україні. URL: http://www.rusnauka.com/17_AND_2010/Economics/69386.doc.htm.
7. Національний банк України. URL: www.bank.gov.ua.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18–22. Ст.144–344.
9. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. Тернопіль: Вектор, 2013. 572 с.
10. Мінімізація ризиків при веденні зовнішньоекономічної діяльності українськими підприємствами / Т.П. Шуба, О.Д. Коловська, В.С. Оніщенко. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 20.
11. ПроКредит Банк. URL: <http://procreditbank.com.ua>.
12. Райффайзен Банк Аваль. URL: <https://www.aval.ua>.
13. Укрексімбанк. URL: <https://www.eximb.com/ukr>.
14. Kravchenko I. Managing the export potential of ukrainian enterprises in the context of entering the european market. Central european journal of management. 2014. № 2. P. 19–39.